משניות מבוארות — מסכת כלים פרק כה

כל כלי שיש לו תוברות למלאות, שבהן מכניסין חוט הקשירה, כמו שיש לבנים לתכריכים ובו׳ רצועת העור. **יש לו אחורים ותוך**, שלחוק אחורים ומתוקן, דאינו ראוי להכפה מפני הלולאות. **וכל שאין לו תוברות, אין לו אחורים ותוך**, ואם נטמא מביאין לשלחן, **השלחן והדלפקי** שלהן מיחד לאוכלין

כל שיש לו תוברות, יש לו אחורים ותוך. וכל שאין לו תוברות, אין לו אחורים ותוך. השלחן והדלפקי, יש להם אחורים ותוך, דברי רבי יהודה. חכמים אומרים, אין להם אחורים. כן טבלה שאין לה לזבז: **ב** המרדעי, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, אין להם אחורים ותוך, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, אין להם. רבי שמעון אומר, יש להן אחורים ותוך. אין לבד, כלי שנטמא תוכו לא נטמא אחוריו. אמר להן, שלל כת קודמין היא, שלא שנטמא אחוריו תחילה. אמר להן, אין אחורים ותוך. אין לו אחורים ותוך, דברי רבי מאיר. חכמים אומרים, אין חולקין את הנפיין, ויכשהוא מטביל, מטביל את כלו: **ו** כפי כלים, ואגפיהם, ודידות הכלים המקבלים, שנפלו עליהן משקין, מנגבן והם טהורים. השאר כל הכלים (שאינם יכולין לקבל רסונים), שאין להם אחורים ותוך, שנפלו משקין על מקצתן, כלו טמא. כלי שנטמא אחוריו במשקין, אחוריו טמאים, תוכו ואגנו וידיו טהורין. נטמא תוכו, כלו טמא: **ז** כל הכלים יש להן אחורים ותוך, ויש להם בית צביעה. רבי טרפון אומר, לערבה גדולה של עץ. רבי עקיבא אומר, לכוסות. רבי מאיר אומר, לידים הטמאות והטהורות.

ותוך, היינו שאין לבית יד שלה ולאלאיריהן בית קבול, כיון שנפלו משקין טמאין **אין מקבלת** הנגיעה מה יש בין נטמא תוכו לנטמא גבו, **כלי שנטמא אחוריו במשקין, אחוריו טמאין, אבל תוכו ואגנו וזאזו וידיו, טהורין.** דעבדי רבנן הכירא כי היכי דלא לשרוף עליהו תרומה, אבל **נטמא תוכו כלו טמא. ז) כל הכלים שיש להם אחורים ותוך.** כדפרשנו במשנה א׳, שאם נטמאו אחוריו לא נטמא תוכו, ואם נטמא תוכו נטמאו אחוריו, **ויש להם לכלים בית צביעה.** מקום שאוזחין בו באצבעון, שאם נטמא אחוריו נטמא הבית הצביעה טהור. ורש״י: בית הצביעה, מקום שאוזחין בו בשעה שמושיטו לחברו. **רבי טרפון אומר רק לערבה גדולה** של עץ יש לה בית הצביעה ולא שאר כלים, לפי שבערבה גדולה של עץ יש לה בית הצביעה לאלאיריהן, ולכן אם יש משקין באחוריו הכלי יוציאו אותה מבית הצביעה ולא חישינן שיגיע במשקין ויחזורו ויטמאו את הערבה, אבל בשאר כלים חישינן. **רבי עקיבא אומר אף לכוסות** שם בית הצביעה, דגם בכוס לא חישינן, דכוס אם דרסו לאחוזו סמוך לגבו קשמשיטו, ואוזחו רק בבית הצביעה. **רבי מאיר אומר**, מה שאמרנו שיש הפרש בין בית הצביעה ובין אחוריו, הוא בין לידים הטמאות בדפרש לעיל במשנה, **והטהורות** בדמפרש בתמניתין לקמן.

לרובדו, דבלא עקר הכלי שמו רובדו (תפארת ישראל), וכי **כלי שנטמא תוכו** לא נטמא אחוריו. אמר להן רבי עקיבא, שאילה זאת של כת קודמין היא, כתה של תלמידים הישובין בשורה הקודמת כבר שאלו שאילה זאת, וקבל השבתתי להם, למה תאמרו שהחזיר רובדו אחוריו לרובדו. **או שמא** תאמרו להיפך **הרובדו אחורים לרובדו,** ועל זה תאמרו **כלי שנטמאו אחוריו** לא **נטמא תוכו,** וכיון שנשבעיהם יש לכם לתפסם בשקר, לא נטמא חברו, דטמאת משקין דבר[ם], ולכן לא נטמא שניהן נטמאו אחוריהן, לא נטמא תוכן (תפארת ישראל). **ח) נטמא הרובדו הרובדו ואחוריו טמאים,** היינו בין הכלי עצמו ובין הדפנות המקיפות אותו מבחוץ, אבל דפן המפסיק בין שניהם בכלל תוכו הוא, ומה שלקצה **חצי הרובדו ואחוריו טהורין,** וכן **נטמא חצי הרובדו, חצי הרובדו ואחוריו טמאין, אבל הרובדו** עצמו **ואחוריו טהורין. נטמא אחורי הרובדו,** דפנות המקיפות הרובדו **אחוריו חצי הרובדו, אחוריו חצי הרובדו טהורין, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים** אין חולקין **את הנפיין,** היינו אחורים של כלים אין בהם חלוקה, ואם נטמא צד אחד מהם נטמאו כלם. **וכשהוא מטביל** את הכלי בין נטמא חציו ובין נטמא אחוריו, **מטביל את כלו.** וקאי גם אמשנה ד׳, ודעת בתפארת ישראל. **ו) כפי כלים,** כסיסי הכלים כעין רגלי הכוסות, **ואגפיהם** שפת הכלים שמתפשטים סביבותיהם לגוי, **ודידות הכלים,** כגון יד המחבת המבקלים, אם יש לכל כלים אלו בית קבול, **שנפלו עליהן משקין** טמאין, **מנגבן והן טהורים,** כיון שיש להם בית קבול לא חשישי חבור להביא טמאה על הכלי, ובתפא״י דלא חשישי אפילו באחוריו הכלים, **ושאר כל הכלים שאין להם אחורים ותוך,** היינו שאין לבית יד שלה ולאלאיריהן בית קבול, כיון **שנפלו משקין** טמאין **אין מקבלת** הנגיעה מה יש בין נטמא תוכו לנטמא גבו, **כלי שנטמא אחוריו במשקין, אחוריו טמאין, אבל תוכו ואגנו וזאזו וידיו, טהורין.** דעבדי רבנן הכירא כי היכי דלא לשרוף עליהו תרומה, **אבל נטמא תוכו כלו טמא. ז) כל הכלים שיש להם אחורים ותוך,** כדפרשנו במשנה א׳, שאם נטמאו אחוריו לא נטמא תוכו, ואם נטמא תוכו נטמאו אחוריו, **ויש להם לכלים בית צביעה,** מקום שאוזחין בו באצבעון, שאם נטמא אחוריו נטמא הבית הצביעה טהור. ורש״י: בית הצביעה, מקום שאוזחין בו בשעה שמושיטו לחברו. **רבי טרפון אומר** רק **לערבה גדולה** של עץ יש לה בית הצביעה ולא שאר כלים, לפי שבערבה גדולה של עץ יש לה הפרש בין בית הצביעה לאלאיריהן, ולכן אם יש משקין באחוריו הכלי יוציאו אותה מבית הצביעה ולא חישינן שיגיע במשקין ויחזורו ויטמאו את הערבה, אבל בשאר כלים חישינן. **רבי עקיבא אומר אף לכוסות** שם בית הצביעה, דכוס לא חישינן, דכוס אם דרסו לאחוזו סמוך לגבו קשמשיטו, ואוזחו רק בבית הצביעה. **רבי מאיר אומר,** מה שאמרנו שיש הפרש בין בית הצביעה ובין אחוריו, הוא בין **לידים הטמאות** בדפרש לעיל במשנה, **והטהורות** בדמפרש בתמניתין לקמן.

משניות מבוארות — מסכת כלים פרק כו

אמר רבי יוסי לא אמרו דין בית הצביעה, **אלא לידים הטהורות בלבד.** דהיינו אם נגע בידים טהורות באחד מהם לא נטמא חברו, דכשידיו טהורות הוא נזהר שלא יבא לידו טמאה, אבל אם ידיו טמאות אינו נזהר כל כך והחישינן שלא יבא לנגע בו בצד השני. **ח) כיצד,** ידים טהורות, **היו ידיו טהורות,** ועליהן משקה טופם, **ואחורי הכוס טמאים, אחזו בית צביעתו אינו שאם שמא נטמאו** משקין שעל **ידיו באחורי הכוס** ויזחורו ויטמאו את הידים, ומשמעינו התנא עוד דין שאין חוששין בו מפקום לפקום, כיצד **היה שותה בכוס שאחוריו טמאים, אין חושש שמא נטמא המשקה בפנים בצד אחורי הכוס וחזר** ונגע באחורי הכוס **ונטמא** בכוס **יצרוך** לחטבל כלים בתוך כלים לקדש. כל הכלים יורדין לידי **טומאה, אינו חושש שמא יצאו** משקין מתוכו **ונגעו באחוריו וחזרו לתוכו,** שאין תוך הקומקום טמא. **ט) כלי הנקדש אין להם אחורים ותוך, ואין להם בית צביעה,** דמה שאמרנו שיש הפרש שם בגב באחוריו או בתוכו, הוא רק לענין תרומה, אבל לענין הקדש אין הפרש בין באחוריו לתוכו, כל הנקדש אין לו אחורים ותוך, ואין לו בית צביעה. כל הכלים יורדין לידי טומאה ומטבילים כלים בתוך כלים לקדש. כל הכלים יורדין לידי טומאה ומטבילים כלים בתוך כלים לקדש, ואינן עולים מידי טומאתן אלא בשנוי מעשה, שהמעשה מבטל מיד המעשה ומחשבה אינה מבטלת לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה.

פרק כו א) סדרך הנעשה בכפר עמקי, **וכיס של שנצות,** כיס של עור הנעשה לרצועות ומשוכין אותו מכאן והוא כיסו, **רבי יהודה אומר אף כפיפה מצרית** של העשוי מקצרים דקים ובית קבול שלו נעשה על ידי מתיחת חבל מקצרים (תפארת ישראל) **בגדים** שלהן, כיון שלבית יד שלה ולאלאיריהן בית קבול, **אינו מקבלת** הנגיעה מיד. **ב) כיס של שנצות שנטלו שנצין,** ולדבון מיריר שלא שנטלו לגמרי, כיון שהרי יכול להחזירן, עדין הוא **טמא, אבל נפשט** הכיס ונעשה כמין עור חלק **טהור. טלה עליו את המטלת,** נתן בשולין טלאי, היינו תחיכה קטנה שלו שהי דשאר אותו העור. **כיס לתוך כיס** תפורים יחד ויש לכל אחד בית **טמאים אחד מהן נתנו בתוכן, לא נטמא חברו,** דטמאת משקין דבר[ם], לכן אם כלים לאו דאוריתא, ולא השיב חבור. **צרור הפעמות** שנותנים המרגלית בתוך עור וכשמוציאין אותה נשאר כמין כיס עד שיפשטנו, מחמת המרגלית שהיתה בו אבל בשאר כלים חישינן. **רבי** שבערבה גדולה של עץ יש לה הפרש בין בית הצביעה לאלאיריהן, ולכן אם יש משקין באחוריו הכלי יוציאו אותה מבית הצביעה ולא חישינן שיגיע במשקין ויחזורו ויטמאו את הערבה, אבל בשאר כלים חישינן. **רבי עקיבא אומר אף לכוסות** שם בית הצביעה, דגם בכוס לא חישינן, דכוס אם דרסו לאחוזו סמוך לגבו קשמשיטו, ואוזחו רק בבית הצביעה. **רבי מאיר אומר,** מה שאמרנו שיש הפרש בין בית הצביעה ובין אחוריו, הוא בין **לידים הטמאות** בדפרש לעיל במשנה, **והטהורות** בדמפרש בתמניתין לקמן.

אמר רבי יוסי לא אמרו אלא לידים הטהורות בלבד: **ח** כיצד, היו ידיו טהורות ואחוריו הכוס טמאים, אחזו בית צביעתו, אינו חושש שמא נטמאו ידיו באחורי הכוס. היה שותה בכוס שאחוריו טמאים, אינו חושש שמא נטמא המשקה בפנים באחורי הכוס וחזר וטמא הכוס. קמקום שהוא מרתיח, אינו חושש שמא יצאו משקין מתוכו ונגעו באחוריו וחזרו לתוכו, שאין תוך הקומקום טמא. **ט) כלי הנקדש אין להם אחורים ותוך, ואין להם בית צביעה,** דמה שאמרנו שיש הפרש שם בגב באחוריו או בתוכו, הוא רק לענין תרומה, אבל בכל הנקדש, ובמוגע באחד מהם כמוגע בכולו. **ואין מטבילים כלים בתוך כלים לקדש,** שכוכב הכלי הכניסי הוי כפציצה בפני עצמה, אבל בתרומה מטבילין כלי בתוך כלי, וכל הני משום חומרא דקדשים. **כל הכלים יורדין לידי טומאתן במעשה,** כגון טבעת בהמה שאינה מקבלת טומאה, דתכשיטי בהמה אינן מקבלין טומאה בפקדן רב משנה א׳, אם חשב עליה לאדם, מקבלת טומאה, **ואינן עולין מידי טומאתן אלא בשנוי מעשה,** דאם חשב על טבעת אדם לעשותה לבהמה, אינה עולה מטומאתה אלא בשנוי מעשה, לשנות צורת הטבעת, **מפני שהמעשה מבטל מיד המעשה ומיד מחשבה, ומחשבה אינה מבטלת לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה,** היינו אם חשב על טבעת בהמה לעשותה לאדם, דמקבלת טומאה, מחשבה הזאת מוציאתו מן הטומאה, ומפרש בגמרא דשאני מחשבה דטמאה דכמעשה דמי.

פרק כו א) סדרך הנעשה בכפר עמקי, **וכיס של שנצות,** כיס של עור הנעשה לרצועות ומשוכין אותו מכאן והוא כיסו, **רבי יהודה אומר אף כפיפה מצרית** סל העשוי מקצרים דקים ובית קבול שלו נעשה על ידי מתיחת חבל מקצרים (תפארת ישראל) **בגדים** שלהן, כיון שלבית יד שלה ולאלאיריהן בית קבול, **אינו מקבלת** הנגיעה מיד. **ב) כיס של שנצות שנטלו שנצין,** ולדבון מיריר שלא שנטלו לגמרי, כיון שהרי יכול להחזירן, עדין הוא **טמא, אבל נפשט** הכיס ונעשה כמין עור חלק **טהור. טלה עליו את המטלת,** נתן בשולין טלאי, היינו תחיכה קטנה שלו שהי דשאר אותו העור. **כיס לתוך כיס** תפורים יחד ויש לכל אחד בית **טמאים אחד מהן נתנו בתוכן, לא נטמא חברו,** דטמאת משקין דבר[ם], לכן אם כלים לאו דאוריתא, ולא השיב חבור. **צרור הפעמות** שנותנים המרגלית בתוך עור וכשמוציאין אותה נשאר כמין כיס עד שיפשטנו, מחמת המרגלית שהיתה בו אבל בשאר כלים חישינן. **רבי** שבערבה גדולה של עץ יש לה בית הצביעה לאלאיריהן, ולכן אם יש משקין באחוריו הכלי יוציאו אותה מבית הצביעה ולא חישינן שיגיע במשקין ויחזורו ויטמאו את הערבה, אבל בשאר כלים חישינן. **רבי עקיבא אומר אף לכוסות** שם בית הצביעה, דגם בכוס לא חישינן, דכוס אם דרסו לאחוזו סמוך לגבו קשמשיטו, ואוזחו רק בבית הצביעה. **רבי מאיר אומר,** מה שאמרנו שיש הפרש בין בית הצביעה ובין אחוריו, הוא בין **לידים הטמאות** בדפרש לעיל במשנה, **והטהורות** בדמפרש בתמניתין לקמן.

נטלו לגמרי אלא נתקו מהלולאות, ולדבון יוסי מירי שאפילו נטלו לגמרי, כיון שהרי יכול להחזירן, עדין הוא **טמא, אבל נפשט** הכיס ונעשה כמין עור חלק **טהור. טלה עליו את המטלת,** נתן בשולין טלאי, היינו תחיכה קטנה שאפילו נטלו שנצין לא בטל כיון שבית קבול שלו דשאר אותו העור. **כיס לתוך כיס** תפורים יחד ויש לכל אחד בית **טמאים אחד מהן נתנו בתוכן, לא נטמא חברו,** דטמאת משקין דבר[ם], **אבל** אם כלים לאו דאוריתא, ולא נטמא כלים לא בטל ב